

Уруок тиэмэтэ: **Улуу Ильмень** иэдээнэ.

Уруок тиибэ: С Васильев айымньытыгар аналлаах уруок.

Кылаас: 7 А

Уруок хаамыгын ыйынньыга.

Тиэмэ	Улуу Ильмень иэдээнэ.				
Уруок бэлиэ тыла	... Мин туруум- Абыылаах дьоннорум ааттарын чизыгэр Албаннаах кыайыыларын кулумун иэбигэр -... (С.Васильев “Улуу Ильмень”.)				
Уруок сыала- сорууга:	Уорэх дэгиттэр уоруйэхтэрэ. (Предметные умения).	Бэйэни сайыннаар, дыаанар сатабыл. (Формировать УДД)			
		Тус санааны, сыбыаны сайыннаар уоруйэх. Иитэр.	Бэйэни салайынар, дыаанар уоруйэх. Сайыннаар.	Бодорууар уоруйэх. Салайынар.	Билэр –корор уоруйэх. Уорэтэр.
	-С.С.Васильев “Улуу Ильмень” айымньытын уорэтии. Суруйааччы сэрии кэминээги ологун кытта билсии.	Ырытар-чинчийэр дьоору сайыннаарга бэлэмнэнии. -санааны сатаан этии. -аахпыттан ойдобул ылыы.	Суруйааччы айар члэтин кистэлэннэрин арыйарга, сатаан булан ыларга холонуу.	Билбити бэйэ бэйэ5э кэпсээйин уус-ураннык тиэрдии. Билбити- корбуту түмэн айр улэгэ, проекка тааарыы.	Айымньы историческэй суолтатын ойдоон, эбии литератураны хасыан, чинчийэн, салгыы улэлииргэ сыалланыы.
Сурун ойдобуллэр	Сэрии алдьархайа. Лиро-эпическэй айымньы. Баллада. Олохторун толук уурбуттары кэриэстээйин.				
Атын предмети кытта сибээс.	Тыл культурата, история.				
Учуутал комо матырыйаала (кылгас бэлиэтээйиннэр)	Учебник, презентация, комо литература, кылгас быһа тардыылар. С. Васильев “Улуу Ильмень” айымньыта. Медиапрезентация. Проектор. Интерактивнай дуоска. Суруйааччыга, айымньыга сыбыаннаах хаартыскалар. Хааыат онорорго уонна суруйааччыг уонна айымньыга сыбыаннаах маллар – саллар. Уорэнээччи улэлиир технологическэй картата.				
Улэ ньымата, тэрээйинэ	Бологунэн улэ, иккилии уонна биирдиилээн о5онон улэ.				

Уруок хаамыгта

Тчымэхтэр	Учуутал улэтэ	Уорэнээччи дыарыга	Уруок, дыарык сыала-соруга
I Уруок тэрээбинэ.	Эгэрдэлэеи. Аламай кун сыламынан. Уорэнээччи уруокка бэлэмин бэрэбиэркэлээбин. Ким баарын – суогун билии.. Бэйэни билибиннэри.	Истии, сэгээрии, билсии..	Уруок бэлиэ тыла: ... Мин туруум- Абыылаах дьоннорум ааттарын чизыгэр Албаннаах кыайыларын кулумун изыгэр -... (С.Васильев “Улуу Ильмень”.
II Барбыты хатылаабын, бэрэбиэркэлээбин. 5 мун.	1.Бугун мин биир дойдулаабым, айымнытын нонуо, саха буойуннара хорсун быыыларын, историябыт биир кылгас кэрдиис кэмин эыгинниин арыян короору кэлэн турабын. 2.Билигин маннык оонньууну оонньуогун. Мин туох туьунан кэпсэтэьэери кэлэн турарбын таайын эрэ. Мин “оннук”, “суох” эрэ диэн этэбин. Эыги ыйытыы биэрэн билиэхтээххит, багар, барбыт айымныгыт, билэр суруйааччыгыт буолаарай?	Бэриллит малларга ологуран таайа сатыллар. Уорэнээччилэр ыйытыылара: 1. Бу суруйааччыны быыл барбыппыт дуо? 2. Биьиги биир дойдулаахпыт дуо? 3. Сэрии тематыгар суруйбута дуо?	1. Билэр, корор уоруйэх. - Бэриллит сорудахха, билиилэрин таайан чопчулууллар 2. Бодоруьар уоруйэх. - Ойдорун улэлэтэн, таайан эрчилли. - Сатаан ыйытыктары туруоруу. - Санааны тумуу. 3. Тус сыьыаны сайынналар уоруйэх. - Комолоон уруок сыалын туруоруу.
III Уруок киириитэ.	Кылаабы болоххо араарыы, сорудахтары биэрии. Оголорго: АЗ бэриллэр, онно биирдиитэ тус туспа ааттаахтар. Бу болох бэлиэ аата. Бугун онорор улэлэрин барытын манна суруйаллар сыьыараллар. 1. Ааттарын фломастерынан суруйаллар. Болохтор улэлэрэ. 1б – Кырдал уоттара. 2б – Олору кыайбыттар. 3б – Олбот орогой. Тылынан улэ.	1. Бу тылларга аахтааха ханнык тыллар ойгор киирэллэрин суруй: Сэрии - Таптал - Ийэ дойду – 2. Сэрии тематыгар ойгор ханнык суруйааччы аата, айымныта киирэрий? 3. Суруйбут тылларгын холбоон, сэрии алдьархайын туьунан, кылгас санаагын суруй.	Бэйэни салайынар-дьаьайынар уоруйэх. - Кэтээн корон бэйэ санаатын этии. - Уруок тиэмэтин чопчулаабын. Тус сыьыаны сайынналар уоруйэх. Айарга холонуу.

III. Айымнбыллын билсии.	1. Тизексинэн улэ. Хас биирдii о5о бэриллибит кэрчиги аа5аллар. Ордук табыллан аахпыт о5о, дор5оонноохтук аа5арга бэлэмнэнэр.	Хоьоону уус-ураннык аага уорэн 6. С.С. Васильев „Улуу Ильмень“ балладатыттан бэриллибит быьа тардыыны 2 уорэнээччи доргоонноохтук бэлэмнэнэн аа5ын.	Билэр-корор уоруйэх. - Болгойон истии, тэннээн коруу, тумук оноруу, санарар дьогурү сайыннарыы. - - тылы сааьылааьын.
IV. Литература теорията.	2. Айынбыны ырытыы. Сорудахтарын технологическэй картаттан булан онороллор. 3. Суруйааччы бэйэтин аагарын истии. (запись) 4. Группаттан 6 о5о тахсан хоьоону дор5оонноохтук аа5аллар. 5. Чинчийбит сорудахтарын эппиэттиллэр.	Чинчийэн кор Сорудах: 1. 1. Хоьоон лирическэй геройа кимий? 2. Хоьооннорго: А). Баллада хаьаанны кэми кордороруй? Ону ханнык строкаларыттан биллигит. Биир строканы булан аагын. Б). Бу „ Улуу Ильмень“ айымнбыны то5о лиро- эпическэй баллада диибитий?	Билэр-корор уоруйэх. - Информация ылан, билиини чопчулааьын. - Билбити сатаан тутта уорэнии. - Ону сатаан атыттарга тириэрдii. Баллада- историческай биитэр героическэй тема5а хоьоонунан суруллубут лиро-эпическэй айымнбы.
V. Суруйааччылыын алтыьы. История кэрдiiьэ.	Тизекиьинэн улэ. 1.Бэриллибит тизекистэрин учугэйдик аагаллар, онон кэпсииргэ бэлэмнэнэллэр. Билбит информацияларын уллэстэллэр.	Диринэтэн ырыт Бэриллибит тизекиь бол5ойон аа5ын уонна тугу билбиккитин Бологунэн к э п с и и р г э б э л э м н э н и н . Кэпсииргитигэр бэриллибит хартыыналары уонна маллары туьанын.	Бэйэни салайынар-дьаьайынар уоруйэх. Билэр корор уоруйэх. Бодоруьар уоруйэх. Тус санааны сыьыаны сайыннараp уоруйэх.
Тумуктуур улэ.	2.Презентация кордоруу. Учутал тумук тыла. Слайд.1.	Айар улэ. Ойтон сурук суруйуу. Ильмень куолгэ хаалбыт эдэр буйуттарга бэйэ5ит ааккыттыттан сурукта суруйун.	Бэйэни салайыныы уоруйэгэ. Тус санааны, сыьыаны сайыннарыы. Тумук санаага кэлии. Сурук суруйуу. Хаьыат, проект онорон таьаарыы.
Дьиэгэ улэ.	Хоьоону нойосуус уорэтии. С.С.Васильев ологун уонна “Улуу Ильмень” геройдарын уйэтитii улэтин билсэн кэлии.	Дьиэгэ улэлэрин суруналлар.	Билэр, корор уоруйэх.

